

3-4 tetor 2023, Varshavë, Poloni

**Praktikat e mira në
mbikëqyrjen dhe zbatimin e
auditimit: Vështrime nga
Agjencia Polake për
Mbikëqyrjen e Auditimit**

CFRR»

**Centre for Financial
Reporting Reform**

Qendra për Reformën e Raportimit Financiar (CFRR), Praktikat e Qeverisjes Globale, rajoni i Evropës dhe Azisë qendrore, Banka Botërore
Adresa: Praterstrasse 31, 1020 Vjenë, Austri
Faqja në internet: www.worldbank.org/cfrr
Emaili: cfrr@worldbank.org
Telefoni: +43-1-217-0700

Takim për ndarjen e njohurive

Praktikat e mira në mbikëqyrjen dhe zbatimin e auditimit: Vështrime nga Agjencia Polake për Mbikëqyrjen e Auditimit

3-4 tetor 2023, Warsaw Marriott Hotel , Varshavë, Poloni

HYRJE

Programi “Rruga drejt Evropës për Reformën e Kontabilitetit dhe Forcimin Institucional për Ndërmarrjet e Vogla dhe të Mesme” ([REPARIS for SMEs](#)) synon të mbështesë: (i) përmirësimin e mëtejshëm të qasjes të NVM-ve në Ballkanin Perëndimor në shërbimet profesionale të kontabilitetit dhe menaxhimit financiar, dhe (ii) përafrimin të kuadrit të raportimit financiar të korporatave të vendeve të Ballkanit Perëndimor me direktivat dhe rregulloret përkatëse të Bashkimit Evropian (BE). Përfituesit e projektit janë vendet e Ballkanit Perëndimor: Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Kosova, Mali i Zi, Maqedonia e Veriut dhe Serbia.

REPARIS for SMEs bazohet në progresin e arritur në kuadër të Programit të përfunduar “EU-REPARIS (2015-2019)”. Ofrohet nga **Qendra e Bankës Botërore në Reformën e Raportimit Financiar (CFRR)**, me seli në Vjenë, Austri, në bashkëpunim të ngushtë me Zyrat e Bankës Botërore në vendet përfituese. Aktivitetet e projektit përfshijnë trajnime, ngjarje mësimore, si dhe asistencë teknike të ofruar për zyrtarët publikë, rregullatorët, kontabilistët, auditorët, organizatat profesionale të kontabilitetit, organizatat mbështetëse të biznesit dhe dhomat e tregtisë. Komponentët kryesorë të projektit janë:

- (A) Mbështetja e zhvillimit dhe zbatimit të programeve të edukimit dhe trajnimit të qëndrueshëm;
- (B) Mbështetje për transpozimin dhe përafrimin e kuadrit ligjor kombëtar dhe praktikave në raportimin financiar dhe auditimin me kërkesat e BE-së;
- (C) Mbështetja e një qasjeje rajonale për zbatimin e reformave të përfunduara të kontabilitetit dhe auditimit;
- (D) Vlerësimet e shërbimeve këshillimore të kontabilitetit dhe raportet e kontabilitetit dhe auditimit mbi Standardet dhe Kodet.
- (E) Zbatimi i planit të komunikimit.

QËLLIMI

Qëllimi i kësaj ngjarjeje të shkëmbimit të njohurive është të mësohet nga përvoja e Polonisë në lidhje me zbatimin e sistemeve të mbikëqyrjes publike dhe të sigurimit të cilësisë, në përputhje me dispozitat e BE-së (Direktiva 2006/43/EC dhe Rregullorja e BE-së Nr. 537/2014¹)². Pjesëmarrësit do të kenë gjithashtu mundësinë të kuptojnë se si dispozitat kryesore të Direktivës 2013/34/KE³ u transpozuan në legjislacionin e Polonisë.

Eventi organizohet si pjesë e aktiviteteve të mbështetura nga Komponentët B dhe C të REPARIS for SMEs.

FORMATI DHE KËMBIMI I NJOHURIVE

Ngjarja e këmbimit të njohurive organizohet në bashkëpunim me Agjencinë Polake për Mbikëqyrjen e Auditimit dhe do të përfshijë kontribute nga institucione të tjera kyçe të Sistemit të Mbikëqyrjes Polake të Auditimit, duke përfshirë:

- **Agjencia Polake për Mbikëqyrjen e Auditimit** (*Polska Agencja Nadzoru Auditowego – PANA*)⁴. PANA filloi aktivitetet operacionale në vitin 2020 si pasardhëse e Komitetit të Mbikëqyrjes së Auditimit, i cili i ndërpreu aktivitetet më 31 dhjetor 2019. PANA operon në bazë të Aktit për Auditorët Ligjor dhe Statutit përkatës. PANA është një person juridik shtetëror që është pjesë e sektorit të financave publike, por financohet nga taksat e detyrueshme për firmat e auditimit. PANA është organ i pavarur mbikëqyrës publik dhe përbëhet nga Kryesuesi dhe Këshilli si organet e tij vendimmarrëse. PANA kryen mbikëqyrjen publike të: (i) kryerjes së profesionit të auditorit ligjor; (ii) operacionet e firmave të auditimit; (iii) veprimet e Dhomës Polake të Auditorëve Ligjorë, duke përfshirë regjistrimet në regjistër; (iv) operacionet e firmave të auditimit të miratuara në një Shtet Anëtar të BE-së të ndryshëm nga Polonia dhe të përfshira në listën e firmave të auditimit; (v) operacionet e subjekteve të futura në listën e subjekteve audituese të vendeve të treta. PANA është anëtare e Forumit Ndërkombëtar të Rregullatorëve të Pavarur të Auditimit (IFIAR) dhe e Komitetit të Organeve Evropiane të Mbikëqyrjes së Auditimit (CEAOB).
- **Ministria e Financave e Polonisë**⁵. Krahas rolit të saj kryesor rregullator në kontabilitet, raportim financiar dhe auditim në përputhje me *acquis communautaire të BE-së*, Ministria e Financave mbikëqyr PANA-në dhe jep statutin e saj, duke përcaktuar organizimin e brendshëm të PANA-s duke marrë parasysh qëllimin e detyrave të saj dhe nevojën për të siguruar zbatim efikas dhe efektiv. Ministria e Financave emëron dhe tërheq Kryetarin, Zëvendëskryetarin dhe anëtarët e Këshillit të PANA-s, miraton pasqyrat financiare vjetore

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02006L0043-20230105>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0537-20140616>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02013L0034-20230105>

⁴ <https://pana.gov.pl/>

⁵ <https://www.gov.pl/web/finance>

të audituara, pranon ankesat në lidhje me PANA-n dhe cakton tarifën e mbikëqyrjes që i paguajnë PANA-s nga firmat e auditimit.

- **Dhoma Polake e Auditorëve Ligjor** (*Polska Izba Biegłych Rewidentów – PIBR*)⁶. PIBR është një organ vetëqeverisës profesional që bashkon të gjithë auditorët ligjorë në Poloni, themeluar në vitin 1992. Autoritetet e PIBR përfshijnë: (i) Asamblenë Kombëtare të **Auditorëve Ligjorë**, (ii) Këshillin Kombëtar të **Auditorëve Ligjorë**, (iii) Komitetin Kombëtar të Auditimit, (iv) Gjykatën Kombëtare Disiplinore, dhe (v) Përfaqësuesit e Procedurave Disiplinore Kombëtare. Bazuar në nenin 25 të Ligjit për Auditorët Ligjorë, detyrat kryesore të PIBR përfshijnë: (i) përfaqësimin e anëtarëve dhe mbrojtjen e interesave të tyre profesionale, (ii) vendosjen e standardeve kombëtare profesionale dhe standardeve kombëtare për kontrollin e cilësisë dhe parimet e etikës profesionale, (iii) mbështetjen e performancës profesionale të kodit të sjelljes nga profesioni i auditimit dhe sigurimin e përputhshmërisë së anëtarëve të PIBR me parimet e etikës profesionale dhe kërkesat e zhvillimit të vazhdueshëm profesional (CPD), duke përfshirë kryerjen e procedurave disiplinore në lidhje me CPD, (iv) bashkëpunimin në formësimin e kontabilitetit dhe parimet e auditimit, dhe (v) përgatitjen e materialeve trajnuese për kandidatët e auditorëve ligjorë. Aktivitetet e PIBR-së mbikëqyren nga PANA. PIBR është anëtare e Federatës Ndërkombëtare të Kontabilistëve (IFAC). PIBR nuk ka asnjë përgjegjësi të deleguar për të kryer ndonjë inspektim, procedim, apo aktivitet përmbartimor në lidhje me ndonjë siguri dhe shërbime të ndërlidhura të kryera nga firmat e auditimit dhe auditorët ligjorë (si persona fizikë dhe juridikë). PIBR mban vetëm përgjegjësinë për të monitoruar përmbushjen nga auditorët ligjor të detyrave të tyre në lidhje me CPD dhe për të kryer procedurat disiplinore përkatëse.

Gjuha e takimeve do të jetë polonisht me përkthim simultan në anglisht, shqip dhe boshnjakisht/kroatisht/serbisht.

⁶ <https://www.pibr.org.pl/>

RENDI I DITËS | ARRITJA NË VARSHAVË | E HËNË, 2 TETOR 2023 |
20:00 – 22:00

20:00 Koktej rasti në Warsaw Marriott Hotel (salla D në katin e dytë)

22:00 Fundi i koktejit

RENDI I DITËS SË PARË | E MARTË, 3 TETOR 2023 | 08:30 – 21:00

08:30 Regjistrim dhe kafe mirëseardhjeje

09:00 Fjalimet e mirëseardhjes

Marcus Heinz | Përfaqësues i Përhershëm për Poloninë dhe Shtetet Baltike, Banka Botërore

Marcin Obroniecki | Kryetar, PANA

09:15 Sesioni fillestar

Gjatë këtij sesioni, secili pjesëmarrës do të ftohet të prezantojë veten dhe të paraqet rolin e saj/tij në sistemet e mbikëqyrjes publike dhe/ose të sigurimit të cilësisë.

Moderatore:

Iwona Warzecha | Specialiste e Lartë e Menaxhimit Financiar, Banka Botërore

09:30 Korniza Rregullative e Auditimit dhe Kontabilitetit

Ky sesion do të ofrojë një përmbledhje të rolit të Ministrisë së Financave të Polonisë si rregullator kryesor në kontabilitetin, raportimin financiar dhe qëndrueshmërinë e korporatave si dhe auditimin. Sesioni do të ofrojë njohuri se si të përafrohet kuadri ligjor me *acquis communautaire të BE-së* dhe do të nxjerrë në pah sfidat kryesore me të cilat përballen autoritetet Polake. Do të shpjegohet se si kërkesat e kontabilitetit dhe raportimit financiar për njësitë ekonomike të vogla dhe të mesme janë transpozuar dhe zbatuar në Poloni. Sesioni do të nënvizojë gjithashtu se si Ministria e Financave kontribuon në integritetin dhe transparencën e raportimit financiar në Poloni. Prezantimi do të pasohet nga një sesion pyetjesh dhe përgjigjesh.

Agnieszka Stachniak | Zëvendës Drejtoreshë, Departamenti i Kontabilitetit dhe Vlerës së parasë, Ministria e Financave e Polonisë

Moderatore:

Iwona Warzecha | Specialiste e Lartë e Menaxhimit Financiar, Banka Botërore

10:15

Sistemi i Mbikëqyrjes Publike mbi Auditorët ligjorë dhe Firmat e Auditimit në Poloni

Ky sesion do të ofrojë një përmbledhje të shkurtër të marrëveshjeve kyçe institucionale në Poloni në lidhje me mbikëqyrjen publike dhe sistemet e sigurimit të cilësisë: institucionet kyçe, përgjegjësitë dhe kompetencat e tyre kryesore dhe roli i PANA-s. Fushat kryesore që do të mbulohen janë:

- Sfondi historik, ndryshimet me kalimin e kohës, ngritja e kapaciteteve institucionale dhe marrëdhëniet me institucionet dhe organet e tjera nga Polonia;
- Mbikëqyrja publike dhe sistemet e sigurimit të cilësisë: institucionet dhe përgjegjësitë e tyre dhe ndarja e mandateve dhe kompetencave;
- Mandati aktual i PANA-s: të drejtat dhe kompetencat, llogaridhënia, pavarësia, qeverisja dhe financimi;
- Struktura organizative e PANA-s: departamentet kryesore, rolet dhe përgjegjësitë, personeli dhe mjetet e TI-së.

Prezantimi do të pasohet nga një sesion pyetjesh dhe përgjigjesh.

Agata Suskiewicz -Jach, Drejtoreshë PhD | Drejtoreshë, Departamenti i Mbikëqyrjes së Vetëqeverisjes Profesionale dhe Firmave të Auditimit, PANA

Maria Siemieniako | Specialiste e Lartë, Mbikëqyrja e Departamentit të Vetëqeverisjes Profesionale dhe Firmave të Auditimit, PANA

Moderatore:

Iwona Warzecha | Specialiste e Lartë e Menaxhimit Financiar, Banka Botërore

11:15

Pushimi i kafes

11:45

Sistemi i Sigurimit të Cilësisë në Poloni

Ky sesion do të njohë pjesëmarrësit me qasjen e PANA-s ndaj inspektimeve të sigurimit të cilësisë së auditorëve dhe firmave të auditimit: organizimi i inspektimeve të sigurimit të cilësisë, duke përfshirë kërkesat për inspektorët e sigurimit të cilësisë dhe ciklin e inspektimit, ndjekja e PANA-s pas inspektimeve, raporti i inspektimit dhe publikimi i rezultateve të përmbledhura.

Sesioni do të përfshijë: metodologjinë e aplikuar, programin e inspektimeve, shënjestrimin e inspektimeve, duke përfshirë fushat tematike, qasjen e bazuar në rrezik për rishikimin e auditimeve në inspektime, pyetësorët e përdorur në inspektime, rishikimin e angazhimeve, rishikimin e kontrollit të brendshëm të cilësisë dhe vlerësimin e PANA të gjetjet (duke iu referuar shembujve praktik). Përveç kësaj, do të diskutohet edhe qasja e inspektimit për praktikatat e vogla të auditimit

dhe përdorimin e mjeteve të TI-së. Prezantimi do të pasohet nga një sesion pyetjesh dhe përgjigjesh.

Agnieszka Baklarz PhD | Drejtoreshë, Departamenti i Inspektimeve, PANA

Moderatorë:

Andrei Busuioc | Specialist i Lartë i Menaxhimit Financiar, Banka Botërore

Jon Hooper | Menaxher i Lartë, Ndërtimi i Kapaciteteve Ndërkombëtare, Instituti i Kontabilistëve të Miratuar në Angli dhe Uells

13:00 Dreka

14:00 Sistemi i Sigurimit të Cilësisë në Poloni (vazhdim)

15:00 Pushimi i kafes

15:30 Bashkëpunimi Ndërkombëtar dhe Monitorimi i Tregut

Fokusi i këtij sesioni do të jetë në bashkëpunimin PANA me BE-në dhe organet rregullatore ndërkombëtare (CEAOB dhe IFIAR). Ai do të përshkruajë se si zbatohen kërkesat ligjore të BE-së për monitorimin e tregut në Poloni dhe do të ofrojë pika kryesore nga raporti më i fundit i disponueshëm i monitorimit të tregut. Prezantimi do të pasohet nga një sesion pyetjesh dhe përgjigjesh.

Bogusław Budziński | Zëvendës Drejtor, Departamenti i Strategjisë dhe Bashkëpunimit Ndërkombëtar, PANA

Moderator:

Jon Hooper | Menaxher i Lartë, Ndërtimi i Kapaciteteve Ndërkombëtare, Instituti i Kontabilistëve të Miratuar në Angli dhe Uells

16:30 Fundi i ditës së parë

18:30 Darka në grup në restorantin N31 (Nowogrodzka 31, 00-511, Varshavë)

21:00 Fundi i darkes në grup

RENDI I DITËS | DITA E DYTË | E MËRKURË, 4 TETOR 2023 |
09:00 – 17:00

09:00

Kërkesat specifike për auditimin ligjor të subjekteve me interes publik dhe raportimin e qëndrueshmërisë

Ky sesion do të shpjegojë se si zbatohen në Poloni dispozitat e Rregullores së BE-së nr. 537/2014 mbi kërkesat specifike në lidhje me auditimin ligjor të subjekteve me interes publik, duke nënvizuar sfidat kryesore dhe veprimet e reagimet e ndërmarra nga PANA. Në seancë do të diskutohet gjithashtu se si PANA po përgatitet për siguri në lidhje me raportimin e qëndrueshmërisë.

Agnieszka Baklarz, PhD | Drejtoreshë, Departamenti i Inspektimeve, PANA

Moderator:

Andrei Busuioc | Specialist i Lartë i Menaxhimit Financiar, Banka Botërore

10:30

Pushim për kafe

11:00

Hetimet dhe Sistemi i Zbatimit

Qëllimi i këtij sesioni është të ofrojë një pasqyrë të hetimeve dhe sistemit të zbatimit në Poloni. Ai do të diskutojë misionin e PANA-s në fushën e zhvillimit të procedimeve administrative ndaj firmave të auditimit për shkelje të ligjit dhe procedimeve disiplinore ndaj auditorëve ligjorë, bazën e procedimit si dhe kundërvajtjeve dhe sanksioneve disiplinore. Ai do t'i referohet gjithashtu llojeve të korigjimit që mund të sugjerohen dhe/ose kërkohen, procedura administrative, penale ose disiplinore të rekomanduara në varësi të ashpërsisë së gjetjeve. Prezantimi do të pasohet nga një sesion pyetjesh dhe përgjigjesh.

Agnieszka Koprowska | Specialiste e Lartë, Departamenti i Procedurave Disiplinore, Administrative dhe Ligjore, PANA

Anna Mendel | Avokate, Departamenti i Procedurave të Shërbimeve Disiplinore, Administrative dhe Juridike, PANA

Daniel Staszewski | Specialist i Lartë, Departamenti i Procedurave Disiplinore, Administrative dhe Ligjore, PANA

Moderatorë:

Iwona Warzecha | Specialiste e Lartë e Menaxhimit Financiar, Banka Botërore

Jon Hooper | Menaxher i Lartë, Ndërtimi i Kapaciteteve Ndërkombëtare, Instituti i Kontabilistëve të Miratuar në Angli dhe Uells

12:30 Dreka

13:30

Zbatimi i standardeve të reja ndërkombëtare për menaxhimin e cilësisë: Perspektiva polake

PANA ka publikuar së fundmi një raport mbi inspektimet tematike në lidhje me përshtatjen e sistemeve të kontrollit të brendshëm të cilësisë nga firmat e auditimit me Standardet e reja Ndërkombëtare të Menaxhimit të Cilësisë (ISQM)⁷. Për të mbështetur firmat e auditimit (veçanërisht ato më të vogla) në zbatimin e standardeve të reja, PANA kreu inspektime tematike në firma të përzgjedhura auditimi dhe dha rekomandime. PANA ishte organi i parë mbikëqyrës i auditimit në botë që kryente inspektime të tilla tematike. Ky sesion do të ofrojë një përmbledhje të shkurtër të gjetjeve dhe konkluzioneve kryesore të raportit. Prezantimi do të pasohet nga një sesion pyetjesh dhe përgjigjesh.

Agnieszka Baklarz, PhD | Drejtoreshë, Departamenti i Inspektimeve, PANA

Moderatore:

Svetlana Platon | Konsulente e Menaxhimit Financiar, Banka Botërore

14:30 Pushim për kafe

15:00

Kuptimi i Rolit të Dhomës Polake të Auditorëve Ligjorë

Në këtë sesion, PIBR do të ofrojë një pasqyrë të aktiviteteve dhe përgjegjësive të saj kryesore dhe do të shpjegojë se si kontribuon në rregullimin e profesionit të auditimit në Poloni. Temat do të përfshijnë: (i) rolin e Dhomës në rregullimin e profesionit në Poloni; (ii) kërkesat për t'u bërë anëtar, duke përfshirë arsimin, trajnimin dhe certifikimin; (iii) rolin e Dhomës në promovimin e standardeve etike dhe profesionale midis auditorëve ligjorë dhe zbatimin e masave disiplinore kur është e nevojshme; dhe (iv) rolin e Dhomës në përfaqësimin e interesave të auditorëve ligjorë në Poloni dhe në avokimin e politikave që mbështesin profesionin. Do të ketë shembuj për të ilustruar punën e Dhomës në veprim. Sesioni do të nënvizojë gjithashtu se si Dhoma kontribuon në integritetin dhe transparencën e raportimit financiar në Poloni. Pjesëmarrësit do të kenë mundësinë të bëjnë pyetje dhe të përfshihen në diskutime me prezantuesit.

Kamil Jesionowski | President i Dhomës Polake të Auditorëve Ligjorë

⁷ <https://pana.gov.pl/wp-content/uploads/2023/07/Report-on-thematic-review-regarding-the-adjustment-of-internal-quality-control-systems-in-audit-firms-to-the-new-quality-management-standards.pdf>

Joanna Chwaścikowska - Karwacka | Zëvendës Presidente e Këshillit Kombëtar të Dhomës Polake të Auditorëve Ligjorë

Kludia Hałas | Anëtar i Këshillit Kombëtar të Dhomës Polake të Auditorëve Ligjorë
Moderatore:

Iwona Warzecha | Specialiste e Lartë e Menaxhimit Financiar, Banka Botërore

16:30 Fjala përmbyllëse

Iwona Warzecha | Specialiste e Lartë e Menaxhimit Financiar, Banka Botërore

17:00 Fundi i Eventit

